

[Justitsministeren]

*Bilag**Orientering fra*

JUSTITSMINISTERIET

Den 17. april 1982.

Arne Herløv Petersen-sagen

1. Justitsministeriet har foretaget en gennemgang af resultaterne af den hidtidige efterforskning i en konkret straffesag, hvor forfatteren Arne Herløv Petersen har været sigtet efter straffelovens § 108 for ulovlig forbindelse med fremmed efterretningstjenestevæsen. Det kan i denne forbindelse nævnes, at det kræver justitsministeriets beslutning at rejse tiltale i sager om overtrædelse af straffelovens kapitel 12 (forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed).

Justitsministeriet har efter en samlet vurdering af de nu foreliggende oplysninger i sagen fundet det forsvarligt at undlade at efterforske sagen videre, således at der ikke rejstes tiltale mod den pågældende.

Justitsministeriet finder det af væsentlig almen interesse kort at redegøre for nogle forhold omkring fremmede efterretningstjenesters generelle virksomhed i Danmark samt for nogle hovedpunkter i den konkrete straffesag.

2. Visse fremmede efterretningstjenester udfolder både i Danmark og i andre nationer en betydelig aktivitet for i det skjulte at påvirke den offentlige debat og dermed meningsdannelsen i en retning, som tjener de pågældende fremmede landes egne politiske interesser, f.eks. på det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område. Det er kendetegnende for denne udefra dirigerede meningspåvirkning, at den egentlige kilde til de synspunkter, som bringes frem i debatten, søges holdt skjult, sikkert ud fra en formodning om, at en afsløring heraf vil indebære en betydelig svækkelse af argumentationens muligheder for at overbevise bredere kredse i den danske offentlighed. Der gøres ved denne form for meningspåvirkning brug af en række virkemidler, f.eks. påvirkning ved forskellige metoder af pressemedarbejdere eller andre meningsdannende personer, udnyttelse eller ligefrem etablering af tilsyneladende tværpolitiske eller upolitiske kampagner og initiativer, skjulte økonomiske tilskud og udspredding af usandfærdige oplysninger, som har et

autentisk præg (>disinformation«). Ofte forekommer en kombination af disse metoder. Danske efterretningstjenester er bekendt med, at disse former for meningspåvirkning spiller en meget væsentlig rolle som led i adskillige fremmede efterretningstjenesters virksomhed, og at de ressourcer, som de pågældende lande har sat ind på denne form for virksomhed, i de senere år tilsyneladende har været voksende.

3. Den egentlige efterforskning i den omtalte straffesag begyndte år tilbage, da politiet blev opmærksomt på nogle påfaldende forhold i forbindelse med herværende sovjetiske diplomaters kontakt med den danske statsborger Arne Herløv Petersen. Det har herunder været bemærkelsesværdigt, at der fra de fremmede diplomaters side blev udfoldet betydelige bestræbelser for at hemmeligholde kontakten med danskeren, bl.a. for at hindre observationer af møder samt imødegå eventuel aflytning. Således kan nævnes, at det bl.a. blev tilkendegivet danskeren, at telefonopkald til Sovjetambassaden ikke burde finde sted, og at forbindelsen i det hele taget skulle holdes skjult. På et tidspunkt blev der endvidere fastlagt en særlig procedure for aftale af møder. Forbindelsen blev varetaget af tre sovjetiske diplomater efter hinanden. De kunne alle med en høj grad af sikkerhed identificeres som tjenstgørende for den sovjetiske efterretningstjeneste, KGB.

En forbindelse af denne art måtte helt naturligt påkalde sig dansk politimæssig interesse ud fra en nærliggende antagelse om, at der kunne være tale om aktiviteter stridende mod dansk straffelovgivning. Der har derfor af politiet været foretaget en efterforskning, hvorunder der er opnået retskendelse for bl.a. telefonaflytning og ransagning på sigtedes bopæl. Ransagningen fandt sted i november 1981, og sigtedes dagbøger, som indeholder en række optegnelser af betydning for sagen, blev taget i forvaring.

Den foretagne efterforskning har givet et overblik over den nærmere karakter af forbindelsen. Det må således efter det fremkomne materiale lægges til grund, at de sovjetiske efterretningsofficerer i et antal tilfælde har benyttet – eller forsøgt at benytte – Arne Herløv Petersen som mellemlid til meningspåvirkning af den danske offentlighed, bl.a. som forfatter af artikler, læserbreve samt publikationer af forskellig art. Som et enkelt-